

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond: o dată 7 cr., a dóua órá 6 cr., a treia órá 5 cr., și de fiesce care publi-cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea, să se adreseze la »Re-dacțiunea și Admini-strațiunea Unirii« în Blaș.

Anul VII.

Blaș 2 Octobre 1897.

Numéru 41.

Epistola enciclică

a Preasfintului Domnului nostru

Leo

din prevedința dumnezeescă

Papa XIII

cătră patriarhii, primații, arhiepiscopii, episcopii și cei alalți Ordinari, cari trăesc în pace și unire cu Scaunul Apostolic.

Despre Rosariul Mariei.

Venerabililor frați

patriarhi, primați, arhiepiscopi, episcopi și celor alalți Ordinari, cari trăesc în pace și unire cu Scaunul Apostolic,

Leo PP. XIII.

Venerabili Frați.

Salutare și binecuvîntare apostolică.

Cât de important e, ca cultul Preaînaltei Fecióre Maria să se nutrească neîncetat și să se promoveze zilnic cu zel mai mare, atât pe cale privată cât și pe cale publică, va pricepe orî cine, dacă va cumpeni întru sine, pe ce tréptă înaltă de dignitate și glorie a aședat-o Dumnezeu. A rînduit-o adecă din veci, ca să se facă Maica Cuvîntului, celuia ce avea să-și însușească trup omenesc; și de aceea între tóte, cele ce ar fi în ordinea întreită a firii, grației și gloriei, a distins-o așa, că Biserica cu drept cuvînt îi aplică cuvintele acelea: „Eu din gura celui Preaînalt am ieșit ca întâiu născută mai înainte de tótă zidirea.“¹⁾ Érá când vé-curile începură a trece, după ce părinții

¹⁾ Is. Sir. 24, 5 Vulg.

némului omenesc aș cădút în vină, și după ce cu aceea-și vină s'aș pétat toți pogoritorii, ea a fost pusă așa zicënd garanță, că se va restaura pacea și mântuirea. — Unul născut Fiul lui Dumnezeu încă a distins pe preasfînta sa Mamă cu neîndoióse manifestări de onóre. Căci și pe când trăia încă viață privată aci pe pămînt, a făcut-o ajutatóre în cele dóue minuni, cari le-a sevârșit; una a grației, când la închinarea Mariei a săltat pruncul în pântecel Elisabetei; alta a naturii, când la nunta din Cana a schimbat apa în vin; și când la sfârșitul vieții sale publice a întemeiat Legea cea nouă, carea avea să se sigileze cu dumnezeescul lui sânge, pe dînsa o a concredut iubitudii sêu Apostol cu cuvintele acelea preadulei: „Étă mamă-ta.“¹⁾ Noi decî, cari de si nevrednici, înlocuim și representăm pe pămînt pe Isus Christos Fiul lui Dumnezeu. nu vom înceta a continua laudele unei Mame așa de mari, până când mai avem parte de lumina sórelui. Și fiind că simțim, că de acesta nu vom mai avé parte multă vreme, de óre ce Ni-se îngreunează vrîsta, nu putem, ca tuturor și singuraticilor fii ai Nostri în Christos să nu repetim cuvintele cele de pe urmă, cari Christos atîrnând pe cruce le-a lăsat ca și un testament: „Étă mamă-ta.“ Și vom socoti, că fórté bine Ni-se va fi întîmplat, dacă recomandările Nóstre vor face, ca fiesce care credincios să nu aibă nimica mai plăcut și mai scump de cât cultul Mariei, și ca să se póta folosi despre fiesce care cuvintele acelea, cari Ioan le-a scris despre sine însu-și: „Și o a luat învățacelul întru

¹⁾ Io. 19, 27.

ale sale.“¹⁾ — Apropiându-se decî luna lui Octobre, nici în anul acesta nu putem, Venerabili Frați, să vé lăsam fără de o epistolă a Nóstră, prin care să vé îndemnăm cu zelul cel mai mare, cu care putem, ca fiesce cine să se siléscă prin recitarea Rosariului a-și folosi șie-și și Bisericii asuprite. Felul acesta de a se ruga se vede, că din prevedința dumnezeescă și-a luat la sfârșitul acestui veac un avînt minunat, pentru ca să se trezescă evlavia slăbită a credincioșilor; și acesta o dovedesc mai virtos bisericile cele alese și sanctuarele cele fórté vestite ale Maicii lui Dumnezeu. — Să voim cu toții, ca acestei Maice dumnezeesci, căreia I-am dat flori în luna lui Maiu, să-i sfințim cu sentiment deosebit de pietate și luna lui Octobre cea aducétóre de róde. Căci se cuvine, ca timpurile acestea ale anului amindóue să fie sfințite celeia ce a zis despre sine: „Florile mele sînt rodul măririi și al avuției.“²⁾

Însoțirea și împreunarea vieții, la care îi duce pe ómeni boldul firii póte că în nici un timp nu a fost mai strînsă și nu s'a cercat cu zel atât de mare și de comun ca în timpul nostru. Și întru adevér acest lucru nimeni nu ar avé cuvinte de a-l certa, de cum va boldul acesta fórté nobil al firii nu s'ar abate a dese ori la scopuri rele prin aceea, că ómenii fărădelege se adună întru una și se împreună în societăți felurite „asupra Domnului și asupra Unsului lui.“³⁾

¹⁾ Ibid.

²⁾ Is. Sir. 24, 20.

³⁾ Ps. 2, 2.

Feuilleton.

Adunarea generală a „Reuniunii învătătorilor rom. gr. cat. din ținutul Lugoșului“.

Ramna (Rafua) în 20 Septembrie 1897.

Reuniunea învătătorilor rom. gr. cat. din ținutul Lugoșului — conform decisului sêu adus în adunarea generală din anul trecut — și-a ținut adunarea sa generală din acest an în frumoasa comună Tievaniul mare în zilele de 5 și 6 Septembrie n.

În aceste zile comuna Tievaniul mare a fost teatrul unor festivități, de cari acum pentru prima órá s'aș putut vedé pe acolo, și cari aș înveselit tóte inimile și aș produs un entusiasm — așa zicënd — excesiv. Și fiind că aceste festivități, după modesta mea părere, încă contribue mult la educațiunea și instrucțiunea poporului nostru, cred, că nu exagerez de loc înregistrând aci și aceste festivități, cari sînt dovediri nerésturnabile, că poporul și clerul a început a vedé șcôla și pe învățator alt cum, de cum îi vedeau până acum.

Preoții, învățătorii și fruntașii români din această comună, înțelegënd importanța scopului, ce urmărește această reuniune, cu un viú interes și cu o iubire rară aș grăbit, să facă tot posibilul, ca învățătorii, preoții și óspeții, cari vor sosi la adunarea generală a reuniunii, să fie cât se póte mai bine primiți și mulțamiți în tóte privințele. Spre scopul acesta dînsii și-aș ales încă de timpuriu un comitet aranjator, care era compus din domnii: învățătorul George Căiman, președinte, Iova Cușu secretar și Rd. Sofroniú Pascu paroch, Petru Popoviciú notar com., Ianás Biroú jude com., Ion Stoina subjude, N. Bălone, N. Vuia, V. Iorgovan, I. Babețiú, comercianți, T. Sorinca, croitor, N. Stanca și D. Stoina, proprietari. — Acest comitet apoi s'a și achitat de dificila sa însărcinare într'un mod ca și acela, în cât toți am rémas surprinși, uimiți și preste așteptare satisfăcuți atât de primirea strălucită, ce ni-s'a făcut, cât și de ospitalitatea, de care ne-am împărțășit în Tievaniul mare. Noi din parte-ne aducem cele mai vii mulțămiri și felicitări atât comitetului aranjator, cât și fraților tievănenci pentru devotamentul și sacrificiile neinteresate, ce dînsii aș depus întru ridicarea splendorii

festivităților și reușita cu succes moral și material a adunării generale.

Sosirea comitetului reuniunii. Șirul festivităților s'a început Sâmbătă înainte de amézi (4 Septembrie la órele 11^{1/2} a. m.), când comitetul reuniunii, împreună cu alți participanți, cari aș călătorit cu trenul, a sosit la gara din Oravița, unde fu bineventat mai întâiu de simpaticul protopop al Oraviței. Rds. D. George Popoviciú, apoi de St. D. Petru Popoviciú notar com. și membru în deputațiunea exmisă din sinul comitetului aranjator spre a întimpina comitetul reuniunii la gară și a-l aduce la Tievaniú. La ambele bineventări răspunde zelosul și neobositul președinte al reuniunii. M. On. D. Ioan Boroș prin o vorbire scurtă și méduosă. — La gară mai așteptau încă și 10 trăsuri (calese), puse la dispoziția comitetului aranjator în mod gratuit de cătră unii fruntași din Tievaniú spre a duce comitetul reuniunii și pe cei alalți óspeți, sosiți tot cu acest tren, la Tievaniú. — Sosiți înse în Oravița tocmai în timpul prânzului, cu toții ne urcarăm în trásurile, ce ne stau la dispozițiune, și ne îndreptarăm spre oras, unde ajungënd, cu toții descinseram la hotelul „Împératul Austriei“ și apoi prânzirăm. După o recreare

Se p \acute{o} te \acute{i} nse totu \acute{s} i ved \acute{e} , \acute{s} i acesta a bun \acute{a} sam \acute{a} e un lucru f \acute{o} rte \acute{i} nv \acute{e} selitoriu, c \acute{a} \acute{s} i \acute{i} ntre catolici \acute{i} nc \acute{a} \acute{i} ncep a se \acute{i} mbr \acute{a} ti \acute{s} a cu \acute{i} ubire mai mare \acute{i} ns \acute{o} ti \acute{r} ile evlavio \acute{s} e, c \acute{a} acelea s \acute{i} nt f \acute{o} rte num \acute{e} ro \acute{s} e, \acute{s} i c \acute{a} ele ca nisece vetre adun \acute{a} la olalt \acute{a} \acute{s} i a \acute{s} a zic \acute{e} nd contopesc pe to $\acute{t$ i prin leg \acute{a} tura \acute{i} ubirii cre \acute{s} tinesci a \acute{s} a, c \acute{a} t ei par \acute{i} ntru adev \acute{e} r \acute{s} i a se numi \acute{s} i a fi fra \acute{t} i. Pentru c \acute{a} dac \acute{a} se del \acute{a} tur \acute{a} dragostea lui Christos, nici nu p $\acute{o$ te nimeni s \acute{a} se m \acute{a} ndresc \acute{a} cu \acute{i} ns \acute{o} ti \acute{r} ea \acute{s} i numele fr \acute{a} tesc; asta a exprimat-o odinio \acute{r} a Tertulian \acute{i} n chip energie cu cuvintele acestea: „Noi s \acute{i} ntem fra \acute{t} i \acute{i} vostri dup \acute{a} dreptul firii, pentru c \acute{a} s \acute{i} ntem al unei mame, de \acute{s} i voi nu s \acute{i} nte \acute{t} i \acute{o} meni, fiind c \acute{a} s $\acute{i$ nte \acute{t} i fra \acute{t} i r \acute{e} i. Dimpotriv \acute{a} cu c \acute{a} t mai dup \acute{a} vrednicie se \acute{s} i numesc \acute{s} i se \acute{s} i privesc de fra \acute{t} i aceia, cari recunosc un tat \acute{a} pe Dumnezeu, cari au beut un spirit al s \acute{i} nte \acute{t} eniei, cari din acela- \acute{s} i p \acute{a} ntece al recun \acute{o} scerii lui s'au apropiat cu eutr \acute{e} mur de singura lumin \acute{a} a adev \acute{e} rului?“ ¹⁾ De multe feluri s \acute{i} nt chipurile, \acute{i} n cari \acute{o} meni catolici se obi \acute{c} nuesc a forma ast fel de \acute{i} ns \acute{o} ti \acute{r} i f \acute{o} rte folositoare. C \acute{a} c \acute{i} de acestea se \acute{t} in \acute{s} i a \acute{s} a numitele cercuri \acute{s} i cassele t \acute{e} r \acute{a} nesci, reuniuni, cari servesc spre recrearea spiritelor \acute{i} n zile de Duminec \acute{a} \acute{s} i de s \acute{e} rb \acute{a} tore, reuniuni cu scopul de a veghia asupra pruncilor, fraternit \acute{a} ti \acute{s} i multe alte reuniri, cari s'au format spre scopuri de cele mai bune. A bun \acute{a} sam \acute{a} t $\acute{o$ te acestea, cu t $\acute{o$ te c \acute{a} dup \acute{a} nume, dup \acute{a} form \acute{a} ori dup \acute{a} scopul propriu \acute{s} i mai de aproape, ce-l are fiesce care din ele, par a fi inventate acum de cur \acute{e} nd, \acute{i} n realitate s \acute{i} nt f \acute{o} rte vechi. E adev \acute{e} r constat \acute{a} t, c \acute{a} chiar \acute{s} i \acute{i} ntru \acute{i} nceputul cre \acute{s} tinismului se g \acute{a} desc urme de ale societ \acute{a} tiilor de felul acesta. Dar ele mai t \acute{a} rziu au fost \acute{i} nt \acute{a} rite prin legi, au fost deosebite prin insignii, au fost \acute{i} nzestrate cu privilegii, au fost folosite

¹⁾ Apel. c. 39.

\acute{i} n biserici spre cultul dumnezeesc, ori au fost destinate spre ajutorarea suflet \acute{e} sc \acute{a} \acute{s} i trup \acute{e} sc \acute{a} a \acute{o} menilor \acute{s} i dup \acute{a} felurimea timpurilor au primit numiri felurite. Num \acute{e} rul lor a crescut din ce \acute{i} n ce a \acute{s} a de tare, c \acute{a} t mai ales \acute{i} n Italia nu este cetate nici ora \acute{s} \acute{s} i aproape nici o parohie, \acute{i} n care s \acute{a} nu fie mai multe ori a bun \acute{a} sam \acute{a} unele din ele.

De loc nu ne \acute{i} ndoim a recun $\acute{o$ sc \acute{e} \acute{i} ntre acestea un loc distins de on $\acute{o$ re confraternit \acute{a} ti aceleia, care se numesc a Rosariului. C \acute{a} c \acute{i} ori am privi originea ei, ea \acute{i} ntre cele dint \acute{a} i se distinge prin vechime, fiind c \acute{a} se zice, c \acute{a} autorul acestei institutiuni a fost \acute{i} nsu- \acute{s} i p \acute{a} rintele Dominic; ori vom cump \acute{e} ni privilegiiile, de acestea o \acute{i} mpodobesc f \acute{o} rte multe din d \acute{a} rnicia \acute{i} nainta \acute{s} ilor Nostri. — Forma \acute{s} i a \acute{s} a zic \acute{e} nd sufletul acestei institutiuni e Rosariul Marian, despre virtutea c \acute{a} ruia am gr \acute{a} it de alt \acute{a} dat \acute{a} pe larg. Dar \acute{a} puterea \acute{s} i eficacitatea Rosariului, \acute{i} ntru c \acute{a} t el \acute{i} mpune un obligament confraternit \acute{a} ti, ce \acute{i} și \acute{i} mprumut \acute{a} de la el numele, apare a fi \acute{i} nc \acute{a} cu mult mai mare. C \acute{a} c \acute{i} to $\acute{t$ i sci \acute{u} , c \acute{a} t de mare e pentru to $\acute{t$ i lipsa de a se ruga, nu d \acute{o} r \acute{a} pentru c \acute{a} ar put \acute{e} s \acute{a} se schimbe hot \acute{a} r \acute{i} riile dumnezeesci, ci pe cum a zis Gregoriu, „pentru c \acute{a} \acute{o} meni cer \acute{e} nd s \acute{a} se fac \acute{a} vrednici a primi, ceea ce atotputernicul Dumnezeu a r \acute{i} nduit din veci, s \acute{a} le d \acute{a} ru \acute{e} sc \acute{a} “. ¹⁾ \acute{E} r \acute{a} Augustin serie: „Cel ce scie s \acute{a} se r $\acute{o$ ge, cum se cade, acela scie, s \acute{a} tr \acute{a} esc \acute{a} , cum cade.“ ²⁾ Dar \acute{a} rug \acute{a} ciunile dob \acute{i} ndesc putere spre c \acute{a} st \acute{i} garea ajutorului ceresc mai ales atunci, c \acute{a} nd mul $\acute{t$ i le fac \acute{s} i \acute{i} n public \acute{s} i \acute{i} n chip statornic \acute{s} i cu o inim \acute{a} a \acute{s} a, c \acute{a} ei se fac a \acute{s} a zic \acute{e} nd o singur \acute{a} c \acute{e} t \acute{a} a rug \acute{a} torilor: ac \acute{e} sta o spun limpede Faptele Apostolilor, unde se zice, c \acute{a} \acute{i} nv \acute{e} t \acute{a} ceii lui Christos \acute{a} step \acute{t} and pe S \acute{i} ntul Spirit cel promis „petreceau

¹⁾ Dial. L. I. c. 8.

²⁾ \acute{i} n ps. 118.

cu o inim \acute{a} \acute{i} n rug \acute{a} ciune“. ¹⁾ Cel ce r $\acute{o$ g \acute{a} \acute{i} n acest chip, nici o dat \acute{a} nu vor put \acute{e} s \acute{a} r \acute{e} m \acute{a} n \acute{a} lipsi \acute{t} i de rodul cel mai sigur. \acute{E} r \acute{a} ac \acute{e} sta se \acute{i} nt \acute{a} mpl \acute{a} chiar a \acute{s} a \acute{i} ntre membrii confraternit \acute{a} ti s \acute{i} ntului Rosariu. C \acute{a} c \acute{i} pe cum preo \acute{t} i prin recitarea \acute{O} relor se r $\acute{o$ g \acute{a} \acute{i} n public \acute{s} i zilnic \acute{s} i de aceea \acute{i} n chipul cel mai cu efect, \acute{i} n tocm \acute{a} a \acute{s} a e \acute{s} i cu rug \acute{a} ciunea aceea $\acute{o$ re cum public \acute{a} , zilnic \acute{a} \acute{s} i comun \acute{a} a confr \acute{a} tiilor, carea se face prin recitarea Rosariului sau a Psaltirii Feci $\acute{o$ rei, pe cum l-au mai numit unii din Pontificii Rom \acute{a} ni.

\acute{E} r \acute{a} pentru c \acute{a} , pe cum am zis, rug \acute{a} ciunile facute \acute{i} n chip public \acute{i} ntrec cu mult pe cele ce se fac \acute{i} n chip privat, \acute{s} i au putere mai mare de a dob \acute{i} ndi, s'a facut, de confraternit \acute{a} ti s \acute{i} ntului Rosariu scriitorii Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P \acute{a} rintele Dominic sub flamura Maic \acute{i} i dumnezeesci“, adev \acute{e} r a Maic \acute{i} i dumnezeesci, pe carea s \acute{i} nta Scriptur \acute{a} \acute{s} i analele Bisericii \acute{i} -au dat numele „ost \acute{a} time rug \acute{a} tore inrolat \acute{a} de P $\acute{a$

insulele Echinade și în vécul trecut s'au dobândit asupra acelorasi la Timișoara în Pannonia și la insula Corfu învingerile cele mai strălucite. Voind a perpetua amintirea învingerii celei dintăiū Gregoriū XIII a rînduit zi de sêrbătore în onôrea Mariei învingetóre, și ziua aceea mai apoi Înaintașul Nostru Clemente XI a sfințit-o ca sêrbătore a Rosariului și a rînduit, să se țină în fiesce care an în Biserica întrégă.

Dară de acolo, că ôstea acêsta de rugătorî e „inrolată sub flamura Maicii dumnezeesci“, ea dobîndesce putere nouă și onôre nouă. La acêsta țintesce mai virtos salutarea ângerescă, care în ritual Rosariului se repetesce des după rugăciunea Domnului. Acêsta nu numai că nu se împotrivesce ôre cum dignității lui Dumnezeu, ca și cum s'ar păre a ne sfătui, ca să punem mai multă încredere în părținirea Mariei de cât în puterea dumnezeescă, ci dimpotrivă nimica nu-L mișcă mai ușor și nu ni-L face mai cu ușurință milostiv. Căci credința catolică ne învață, că nu avem să ne rugăm numai lui Dumnezeu, ci și fericitilor celor din ceruri,¹⁾ de și într'un chip diferit, fiind că lui Dumnezeu avem să ne rugăm ca izvorului tuturor bunătăților, érá acestora ca la nisce mijlocitorî. „Rugăciunea,“ zice s. Toma, „se face ôre cui în două chipuri; într'un chip ca acelaia, care are să o împlinescă, érá într'altul ca acelaia, care are să mijlocesca împlinirea. În chipul cel dintăiū facem rugăciune singur numai cătră Dumnezeu, de ôre ce tôte rugăciunile nôstre au să se îndrepte spre ajungerea grației și a gloriei, cari le dá singur numai Dumnezeu, după cum zice ps. 83, 12: „Dumnezeu dar și mărire va da.“ Dară în chipul al doilea face rugăciune cătră sfinții Ângeri și ômeni, nu pentru ca printr'înșii să afle Dumnezeu cererile nôstre, ci pentru ca prin rugămințile și meritele lor să dobîndesca rugăciunile nôstre împlinirea. Și de aceea se zice în Apoc. 8, 4,

¹⁾ Conc. Trid. sess. XXV.

că s'a suit fumul tēmăilor cu rugăciunile sfinților din mâna Ângerului înainte lui Dumnezeu.“¹⁾ Érá apoi din toți, cei ce locuesc în locașurile fericitilor, cine ar îndrăzni, să se măsore cu preainalta Maică a lui Dumnezeu în ce privesce dobîndirea grației? Și cine vede în Cuvîntul cel vecinic mai limpede, ce strîmătorî ne apasă, și de ce lucruri avem lipsă? Cui i-s'a dat putere mai mare de a mișca pe Dumnezeu? Cine ar puté să se asemene ei în sentimentele pietății de mamă? Acêsta e adecă pricina, pentru care locuitorilor cerului nu ne rugăm în același chip ca lui Dumnezeu, „căci Preasfintei Treimi I-ne rugăm, ca să ne miluescă, érá orî căror altor sfinți ne rugăm, ca să se rôge pentru noi“²⁾; ritual rugăciunii cătră Fecióra din contră are ôre ce comun cu cultul lui Dumnezeu așa, că Biserica o agrăesce cu cuvintele, cu cari se rógă lui Dumnezeu: „Îndură-te spre pécătoși.“ Confrății sfințului Rosariū împlinesc decî lucrul cel mai bun, când impletesc atâtea salutări și rugăciuni Mariane asemenea unor cununî de rose. Căci așa de mare e mărimea Mariei, așa de mare e grația, ce o are la Dumnezeu, cât cel ce avênd lipsă de ajutoriū nu scapă la ea, acela își dá așa zicênd silință de a sbura fără de aripî.

Confraternitatea, de care grăim, mai are încă o însușire vrednică de laudă, preste care încă nu avem să trecem cu tăcere. Căci de câte orî esplicăm tainele mântuirii nôstre în recitarea Rosariului Marian, de atâtea orî ne sirguim a împlini în ôre care asemănare oficiile acelea preasfinte, cari s'au încredințat ôre când oștii ceresci a Ângerilor. Ei au fost, cei ce fiesce care la timpul seū au descoperit tainele, ei au conlucrat mult într'insele, ei le-au fost de față cu evlavie, cu fețe acuma pline de bucurie, acuma pline de durere, acuma esultând gloriei triumfale. Gavriil se trimite la Fecióra, ca să-î vestesca

¹⁾ S. th. 2a 2ae, q. LXXXIII, a. 4.

²⁾ Ibid.

Întruparea Cuvîntului celui vecinic. Ângeri sêrbătoresc cu cântări la peștera din Vetleem gloria naserii Mântuitorului. Un Ânger face pe İosif, să fugă și să scape cu pruncul în Egipt. Pe İsus, când în grădină suda de durere sudori de sânge, îl mângăe un Ânger cu cuvinte evlaviôse. Ângeri vestesc muierilor, că el învingênd mórtea s'a sculat din mormînt. Ângeri spun, că el s'a înălțat la ceriū, și vestesc, că de acolo se va întorce însoțit de cetele ângeresci, cu cari va mesteca sufletele celor aleși și le va înălța cu sine la cetele ceresci, preste cari s'a înălțat sfința Născetóre de Dumnezeu. Celor ce între confrăți rostesc preaevlaviôsa rugăciune a Rosariului, li-se potrivesc fôrte bine cuvintele acelea, cu cari Apostolul Paul agrăia pe noi credincioși ai lui Christos: „Vați apropiat de muntele Sionului, de cetatea Dumnezeului celui viu, de İerusalimul cel ceresc, și de zeci de miî de Ângeri.“¹⁾ Ce e însă mai dumnezeesc și ce e mai dulce ca a contempla cu Ângeri și a se ruga cu ei? Cât de mare sperare și încredere putem să ne dobîndim din aceea, că ôre când vor avé parte în cer de societatea preafericită a ângerilor aceia, cari aci pe pămînt s'au însoțit ôre cum servițului lor?

De aceea Pontificii Romani au înălțat confraternitatea acêsta Mariană cu laude de tot alese, în cari Inocențiu VIII o numesce „confraternitate preaevlaviôsa“²⁾; Piū V susține, că prin puterea ei s'au dobîndit acestea: „Credincioșii lui Christos au început a se schimba în alți ômeni, a început întu-necimea ereselor a se împrăștia și lumina credinței catolice a se răspândi“³⁾; Sixt V băgênd de samă, cât de roditóre e pe sama religiunii instituțiunea acêsta, se mărturisesce pe sine a fi cel mai mare rivnitoriū al ei; și alții mulți în sfârșit au îmbogățit-o cu indulgințe alese și avute orî au luat-o sub scutul seū special făcêndu-se membrii ei și prestându-î diferite doveđi de bunăvoință. — Îndemnați prin ast fel de exemple de ale Înaintașilor Nostri vè admoniăm și Noi cu de-adinsul, Venerabili Frați, și vè rugăm, pe cum am făcut deja a dese orî, ca să purtați grije deosebită de ôstea acêsta sfință și a nume așa, ca în urma silințelor vóstre să i-se scóle zilnic cete noué și să i-se inroleze.

Prin mijlocirea vóstră și prin a celor ce din eler fiindu-vè supuși pórta grijea sufletelor, să cunosca cei alafți din popor și să prețuesca conform adevêrului, cât de mare putere și cât de mare folos spre mântuirea vecinică a ômenilor cuprinde confraternitatea aceea. Érá acêsta o cerem cu atât mai cu de-adinsul, fiind că chiar în timpul din urmă a reînviat din nou manifestarea cea mai frumoasă a evlaviei față cu Preasfinta Maică în Rosariul, carele se numesce perpetuū. Instituția acêsta Noi o am binecuvîntat din tótă inima și dorim fôrte, ca voi să vè siliți cu zel cât se pôte de mare, ca ea să se răspâdesca. Nutrim adecă sperarea cea mai bună, că vor fi fôrte puternice laudele și rugăciunile, cari storcêndu-se din gura și peptul unei mulțimi nespuse de mari să nu înceteze nici o dată și în diferitele ținuturi ale rotogolului pămîntului urmându-și ziua și nóptea să unesca unanimitatea glasurilor cu meditarea lucrurilor dumnezeesci. Pere-

¹⁾ Evr. 12, 22.

²⁾ »Splendor paternae gloriae« 26 Febr. 1491.

³⁾ »Consueverunt RR. PP.« 17 Sept. 1569.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, M. On. D. protopop G. Popoviciū face propunerea de a se trimite Ilustrității Sale actualului Domn episcop Dr. Demetriū Radu o telegramă de felicitare în semn de omagiū și supunere, care propunere se primesce cu unanimitate între urări de: „Să trăesca!“

Urmând apoi la ordinea zilei cetirea raportului general al comitetului reuniunii, se dá cetire acestui raport, în care se face mențiune despre activitatea comitetului de la adunarea din urmă până în prezent și despre starea fondului și a bibliotecii reuniunii.

Cetirea raportului general se ascultă cu viū interes din partea adunării generale și în legătură cu acêsta se aleg diversele comisuni, și a nume: a) pentru censurarea și esaminarea raportului general; b) pentru esaminarea rațiociniului pre 1897 și a proiectului de budjet pre 1898 și c) pentru incassarea taxelor de la membri și inscrierea de membri noi, — cari vor avé a-și da samă despre rezultat în proxima ședință a adunării.

După ôrele 12, fiind timpul înaintat, președintele ridică ședința, anunțând continuarea la 4 ôre p. m.

După ridicarea ședinței președintele însoțit de domnii George Popoviciū protopop și Demetriū Rusu paroch face mai multe visite pe la familiile fruntașe din comună.

Banchetul. La 1½ ôre p. m. s'a servit în grădina „Roșu“ banchetul, aranjat nu cu atâta eleganță, dar romănesce sub îngrijirea comitetului aranjator și în special a preșe-

dintelui seū. — Ținută romănescă demnă de tótă lauda, iubire frătescă, sinceritate, animație și vioiciune, discuțiuni și glume, étă caracteristica acestui banchet, la care au participat preste 60 de persoane și s'au ridicat vre o șese toaste, distribuite de mai înainte ast fel:

Președintele reuniunii Rds. D. İoan Boroș a ridicat primul păhar în sănătatea Ilust. Sale D. Episcop Dr. Demetriū Radu; Rd. D. Demetriū Rusu în sănătatea demnului președinte al reuniunii; Rds. D. protopop G. Popoviciū a toastat pentru Ilust. Sa D. canonic A. Liviū; subsemnatul ridică păharul în sănătatea primăriei comunale, a comitetului aranjator și a poporului din loc; On. D. Aurel Pop în sănătatea damelor și domnișorelor, și ultimul toast l-a pronunțat G. Poienariū pentru eler.

La banchet între ôspeți am putut saluta în mijlocul nostru mai multe dame și domnișore, apoi pe Sp. D. I. Nedelcu avocat, Dragoiescu învățator și Piescu magaziner, toți trei din Oravița.

La sunetul farmecător al muzicii, comandate a nume din Cielova, care a executat tot piese romănesce dintre cele mai dragălașe, s'a produs petrecerea cea mai animată.

Banchetul s'a ridicat după 3 ôre; au rămas înse totuși mulți la mese, petrecêndu-și unii cu alții cât se pôte de bine.

(Va urma.)

nitătea acésta a laudelor și rugăciunilor deja mai înainte de asta cu vécuri o aú însemnat cuvintele acelea dumnezeesci, cari într'o cântare le-a îndreptat Ozie către Iudit: „Binecuvîntată ești tu, fiica Dumnezeului celui preainalt, mai mult de cât tóte muierile cele de pe pămînt, — că nu se va depărta sperarea ta de la inimile ómenilor, celor ce-și aduc a minte de puterea lui Dumnezeu pînă în veac, și să facă ție acésta Dumnezeu spre înălțime vecinică, ca să te cerceteze pe tine cu bunătăți. — Și a zis tot poporul: Fie, fie!“¹⁾

Într'aceea ca garanță a bunătăților ceresci și ca dovadă a bunăvoinței Nóstre părintesci vé împărtășim cu tótă dragostea, Venerabili Frați, vóuē și la tot clerul și poporul concređut credinței și grijii vóstre binecuvîntarea Apostolică.

Dat în Roma la s. Petru în 12 Septembrie 1897 în anul al douăzecilea al Pontificatului Nostru.

Leo PP. XIII.

Răspunsul nostru. — La cele ce le-am scris noi în numărul 37 al „Unirii“ sub titlul de „Două curente“ răspunde „Telegraful Roman“ din Sibiu în numerii sēi 99 și 101 de la 23 și 28 Septembrie 1897.

Răspunsul foii sibiene este plin de pervertiri, personalități și invective, cari nu cruță nici măcar venerabila persoană a presidentului „Asociațiunii“. Din cauza acésta noi nu putem continua discutiunea în cestiunea acésta cu „Telegraful Roman“, căci nu vrem, să le facem dușmanilor nostri plăcerea, să ne vadă certându-ne ca nisce ómeni fără de minte. Nici nu am scris noi pentru cei de la „Telegraful Roman“, de óre ce tótă lumea scie, că ei nici într'o cestiune, fie culturală, fie națională, n'au tractat lucrul ast fel, în cât cestiunea să se deslege conform intereselor românesci. Îi lăsăm deci, să-și facă și acum de cap, și declarăm, că asupra celor scrise de noi vom sta de vorbă numai cu ómeni, cari vor scrie serios, obiectiv și cumpetat.

O sgară a clerului nostru. — Reproducem din primul lui „Szatmári Ellenör“ din 25 Septembrie a. c. următoarele:

„Cât va cuvinte despre chestia naționalităților. — În momentul, în care o rassă ajunge la conștiința individualității sale și simțesce, că scopul ei comun, interesele sale difer cu totul de ale altei rasse conlocuitoare în acela-și stat: se nasce chestia naționalităților.

„Inconscient, involuntar trăesce apoi acésta în inima fie căruí individ al acelei rasse, și dacă acest sentiment se aprinde mai curēnd, de cum ar dori timpul: acésta se póte atribui indiviđilor mai înfocați și mai cu temperament ai acelei rasse, pe cari îi numim de comun „rēsvrătitori“, agitatori.

Interesele lor poftesc în măsură mai mare ori mai mică reorganizarea statului, — rassei lor o anumită supremație asupra celor alalte, — și acésta se străduesc a o ajunge la început prin străformarea instituțiunilor mai mici, a societăților, școlilor, a comunelor bisericesci și politice și a comitatelor, pînă când saú întărit într'u atâta, că cred deja a forma stat în stat. Degenerānd pân aici aceste nisuințe sînt periculoase, distrugătoare pentru stat și stricăcioase pentru națiune!

¹⁾ Iudit 13, 20 urr.

„În patria noastră locuită de o poporațiune poliglotă mișcările naționalităților, în deosebi cea română, nu sînt vechi, și nu ne înșelam, când afirmăm, că acésta se datēză de atunci, de când statul magiar le-a dat și lor drept la tóte carierele, cu un cuvînt i-a făcut egalí cu elementul magiar!

„Și ce e rezultatul?

„Acela, că prin lățirea din ce în ce mai mare a culturii tóte păturile poporului își însușesc ast fel de învățături, a căror urmare inevitabilă e dismembrarea statului magiar, nimicirea vieții și puterii naționale cu atāt mai vîrtos, fiind că naționalitățile, ce locuiesc în patria noastră, sînt vecine cu provinciile locuite de națiuni înrudite, în cari intenționează a se contopi, saú împreună cu acelea a întemeia un stat mai mare.

„Cu deosebire putem observa acésta la frații nostri români, cari mai cu samă sînt seduși.

„Căci în deosebi agitatorii români și foile acestora sînt, cari în contiunú țin la suprafață așa numita „chestiune română“, nu numai pe teritoriul sf. coróne magiare, ci și în străinătate. —

„Considerānd, că ast fel de aspirațiuni amenință esistența statului magiar, care se află în desvoltare și întărire, nu este iertat a ne spăria nici de cele mai extreme mijloce, cari duc la țintă și împedecă primejdia. Ast fel de mijloce sînt *statificarea* școlilor confesionale, eventual sistarea lor, saú supravegbierea strictă.

„Urmēză adecă din firea lucrului, că pînă când în școlile confesionale se propune în limba respectivei naționalități, tot de una ne putem teme de aspirațiuni periculoase, pentru că aici inhalēză mai întăiu, — cu deosebire dacă și învățatoriul e daco-român bun, — cel dintăiu bacil, pe care l-am putē însira la „clasa magiaro-fagilor“. Ast fel acest bacil mai tārziú sporindu-se la miliarde, infectēză inima, sufletul tinerimii studióse, din care se face puiú de agitator, când pășesce în lumea mare.

„La universitate în curēnd se întălnesc ast fel de tineri cu acelea-și vederi.

„Și că ce va fi continuarea, am putut esperia în de ajuns din activitatea „bărbaților mari români“.

„Rentorcēndu-ne la școlile confesionale, de unde vedem, că purcede rēul, guvernul — dacă e posibil — ar trebui să introducă, ca limba de propunere să fie exclusiv cea magiară, ér unde acésta e imposibil, școlile ar trebui supuse unei supravegbiării mai mari a statului. Fiind că inspectorii districtuali de școli nu pot asigura acésta supravegbiare strictă și continuă, ar trebui să se denumescă și inspectori cercuali de școli, nu dintre ómeni noi, ci dintre directorii școlilor singuraticice, cari ar fi subordinați inspectorului de școli comitatens.

„Din cauza acésta programul statului magiar să fie:

„A lua școlile din mânia confesiunilor. Pe preoții români ca atari a-i face incapabili de a deprinde asupra poporului de sub conducerea lor o ast fel de influință, care este contrară intereselor țerii și a ideii de stat magiar. Cel mai înalt scop ínse e manifestarea la tot pasul a auctorității, tării și puterii statului.

„Acestea le credem noi a fi conducătoare la scop pentru a face, să dispară interesele naționalităților contrare statului.“

După ce am reprodus acestea, mai observăm, că redactorul responsabil al lui „Szatmári Ellenör“ e Papp Lajos, acela-și individ, care în schematismul cel mai nou din 1896 al diecesei nóstre de Gherla se află inferit la pag. 204 în rubrica parohiei Szatmár (Satu-mare) cu cuvintele: „Administrator: R. D. Ludovicus Pap.“

Sîntem pe deplin covinși, că exprimăm dorința clerului și poporului nosru întreg, dacă rugăm pe Preaveneratul Ordinariat de Gherla, să dea „pe unul ca acesta satanei spre perirea trupului, ca sufletul să se mântuēscă în ziua Domnului Isus“. E aci vorbă de un scandal, carele la nici un cas nu este iertat Ordinariatului, să-l sufere.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Conferența episcopescă, ce s'a ținut Marți în Budapesta, pe cum aflăm din foile magiare, s'a ocupat de cestiunile următoare: 1. Primatele Vaszary a raportat, că S. Scaun Apostolic la cererea episcopilor romano-catolici din Ungaria s'a învoit, să se ștergă pentru credincioșii acestora postul de Sămbăta. 2. La cercarea ministrului de culte de a alege și episcopatul membri definitivi în comisiunea congrueli, episcopatul răspunde, că va alege atunci, când se vor începe lucrările acestei comisiuni. 3. În afacerea învățămîntului din școlile catolice, ne-termināndu-și raportul episcopul Rimély, care a fost însărcinat cu studiarea cestiunii, episcopatul se va pronunța numai în conferența proximă. 4. În cestiunea autonomiei conferența a emis o comisiune de 4 membri, care pe baza lucrărilor congresului din 1871 să stabilēscă planul, care ar fi să servēscă de basă nóuei organizării autonome.

Roma.

Sfinția Sa Papa Leo XIII a numit pe rectorul seminarului francez din Roma P. Alfons Eschbach de consultor la congregația „de propaganda fide“ în secțiunea pentru afacerile bisericilor de rit oriental.

A produs mare satisfacție în Vatican scirea, că țarul a primit persoanele propuse de Papa pentru ocuparea episcopilor vacante din Polonia rusescă.

Plebea din Milan sumuțată de cătră francmasonul a făcut demonstrațiuni în contra arhiepiscopului de acolo din cauza, că acesta n'a arborat flamură pe catedrala din incidentul aniversării a 27-a a ocupării Romei prin trupele italiene.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Monarchul nostru Marți a primit ca óspeți în Budapesta pe MM. LL. regele și regina României. Primirea a fost splendidă și cordială ca și cea a împăratului Wilhelm. Foile magiare aú făurit mare capital politic din acésta vizită de curtoasie și aú accentuat în zilele acestea comunitatea de interese dintre Români și Magiari.

Tosturile celor doi monarchi nu cuprind lucruri nóue, ci numai relevēză raporturile escelente dintre monarchia noastră și dintre România.

Monarchul nostru a zis:

„Plin de amintirea primirii pe cât de strălucite pe atât de căldurose, pe care Maiestatea Văstră ați binevoit a-mi face în timpul petrecerii mele în România, sînt fericit, că pot întrebuița ocasiunea de acum spre a exprima din nou Maiestății Văstre cordiala și profunda mea mulțămire pentru aceea. Simțesc o vie mulțămire putînd saluta astăzi în mijlocul nostru pe Maiestatea Văstră, pe cum și pe Maiestatea Sa Regina. și deosebit mișcat de nisuițele neconținute ale Maiestății Văstre de a da escelentelor relațiuni dintre poporile noastre caracterul unei amicitii strînse, durabile, rog pe Maiestatea Văstră de a fi convins, că în tot de una inimă va zăcă la inimă de a sprigini în modul cel mai pozitiv nisuițele Maiestății Văstre. Fie, ca Dumnezeu să țină României îndelungați ani pe Domnitorul, a cărui înțelepciune înaltă a făcut din această frumoasă țară un element de ordine și de pace în Europa, și pe când nutresc cele mai căldurose dorințe pentru durabilitatea și întărirea unor stări de lucruri așa de norocoase, beu întru sănătatea auguștilor mei oșpeți a Maiestăților Lor Regele și Regina României.“

Regele Carol a răspuns:

„Îmi permit, Maiestate, a vă exprima cea mai vie și profundă mulțămire pentru cuvintele măgulitoare ale Maiestății Văstre, cari mă umplu cu mândrie, pe cum și pentru primirea călduroasă, pe care ați avut bunătatea a ne-o pregăti. Maiestatea Văstră ați fost așa de amical de a aminti, că tocmai astăzi e anul am avut fericirea extraordinară a vă primi în România. Amintirea acestei visite va rămâne închisă pentru tot de una în inima noastră; această vizită a contribuit în mod puternic spre a întări și mai mult relațiunile escelente, ce există așa de norocos între statele noastre, cari relațiuni au aflat o nouă întărire în cordiala primire, ce ni-s'a pregătit aici, și la care capitala Ungariei s'a alăturat într'un mod atât de călduros și simpatic. Rugînd pe Maiestatea Văstră de a fi convins despre dorințele intime, ce le nutrim față cu Maiestatea Văstră și augusta Văstră casă, ridic pocalul meu pentru sănătatea Maiestății Văstre! Fie, ca cerul să scutască pe Maiestatea Văstră și să vă dăruască încă o lungă domnire spre binele și pacea poporilor Văstre credincioase. Să trăască Maiestatea Sa Împăratul-Rege, să trăască Maiestatea Sa Împărătesa-Regină!“

Părechea regală română a părăsit Budapesta Mercuri sara călătorind spre Predeal cu tren separat.

Austria.

Parlamentul austriac s'a redeschis în 23 a l. tr. sub presiunea arhiman-dritului Zurcan ca cel mai bătrîn deputat. De president s'a reales Dr Kathrein, era de vicepresidenți Abrahamovicz și Kramarz. Liberalii germani și de astă dată au inscenat scandale insultînd în chip infam atât pe presidentul parlamentului, cât și pe ministrul Badenii. Obstrucționistii pretind retragerea ordinațiunilor în cestiunea limbii și punerea cabinetului sub acuză.

Anglia.

În Londra se vorbește, că întreita alianță are să înceteze, după ce vor fi trei duble alianțe, a nome între Franța și Rusia, între Austro-Ungaria și Germania și între Italia și Anglia.

Trupele engleze din India au suferit pagube în câte va ciocniri cu Afridiți.

Diplomația europeană și mai ales cea franceză din nou aduce cestiunea Egiptului la ordinea zilei, ceea ce supără pe Anglezii. Planul diplomației este, ca sultanul ca suzeran să ceară ieșirea trupelor engleze din Egipt. Egiptul să fie autonom sub suzeranitatea sultanului și sub garanța puterilor europene, cari au interes, ca să fie asigurată libertatea navigațiunii prin canalul de Suez.

Rusia.

Legea despre naționalități din Ungaria începe a se executa în — Rusia. O ordinațiune a ministrului rusesc de culte conte Delianow dispune, ca la gimnaziile din districtul de învățămînt Varșovia limba polonă, carea până acuma era numai obiect facultativ, de acuma înainte să fie obiect obligator și să se pună pe o treptă cu toate cele alalte obiecte.

Convocare.

Adunarea despărțimentului reuniunii învățătorilor gr. cat. din protopopiatul Albei Iulie conform § 21 din statutele reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa de Alba Iulia și Făgăraș, se convoca pe ziua de 12 Octobrie st. n. a. c. la 8 ore a. m. în școala gr. cat. din Șard pe lângă următorul

Program: 1.) Deschiderea adunării prin președinte. 2.) Pertractarea prelegerii practice de la ordinea zilei cu elevii școlii gr. cat. din Șard prin Aureliu Pop. 3.) Constatarea membrilor ordinari ai despărțimentului. 4.) Susceperea de membri fondatori și ajutători. 5.) Cetirea disertației: „Cum trebuie să purcedă învățătorul la predarea materiei din obiectele de învățămînt.“ 6.) Discutarea asupra temelor predate. 7.) Încassarea taxelor de la membrii ordinari. 8.) Designarea persoanei, ce va avé să țină prelegere practică la proxima adunare. 9.) Deciderea locului și timpului proximei adunări. 10.) Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal. 11.) Închiderea adunării. Șard în 21 Sept. 1897.

Ioanu Dumitrescu
președ.

Ioan Domșa
notar.

De la „Reuniunea femeilor române din Sibiu“.

Avis. Din obiectele contribuite de publicul român pentru sortitura (loteria), care se va efectui la timpul său, „Reuniunea femeilor române din Sibiu“ aranjază o expoziție în edificiul „Albinei“ (în curte, parterre), care se va deschide în 14 Octobrie n. a. c., și va rămâne deschisă mai multe zile — sub durată congresului bisericii greco-orientale române. convocat pe 1/13 Octobrie a. c.

Prețul de intrare: 10 cr. de persoană.

Tot acea reuniune aranjază în 16 Octobrie n. a. c. o petrecere cu dans în sala de la „Gesellschaftshaus“.

Prețul de intrare: 1 fl. de persoană.

Atât expoziția, cât și petrecerea cu dans aparțin acelei serii de întreprinderi ale reuniunii, prin cari ea, pe lângă scopul social-cultural, intenționează în prima linie crearea unui fond pentru înființarea unei școle pentru economia și industria de casă și a unei preparandii pentru secolul femeesc, împreunate cu internat.

Accentuînd acest scop special al ambelor întreprinderi, le recomandăm generosității onoratului public.

Biroul comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

Sibiu, în 24 Septembrie n., 1897.

Maria Cosma,
președintă.

Dr. N. Vecerdea,
secretar.

Noutăți.

Enciclica Sfinției Sale despre Rosariul Preacuratei Feciore o publicăm în fruntea numărului de astăzi cu acea observare, că paralel cu recitarea Rosariului în biserica latină s'a rînduit la noi la timpul său pentru luna Octobrie recitarea Paraclisului către Preasfinta Născătoare de Dumnezeu.

Concurs la stațiunii docentale în diecesa Lugoșului. S'a scris concurs: 1) Cu terminul până în 15 Octobrie pentru complinirea stațiunii docentale din Petros (protop. Jiului) cu emolumentele: Salar 300 fl., 3 orgii de lemne de foc, cuartir cu grădină de legumi. 2) Cu terminul până în 25 Octobrie pentru complinirea stațiunii cantor-docentale din German (protop. Bogșei) cu emolumentele: Salar 303 fl. 31 cr., 2 metri de lemne de foc, cuartir cu grădină de legumi de 600 m □.

Concurs. Pentru complinirea stațiunii capelanale din Visag (diecesa Lugoșului) s'a scris concurs până în 15 a. c. Emolumentele: 1) Congruă din fondul religiunii 173 fl. 24 cr. 2) O sensiune de 30 jugere. 3) Censcuartirial 40 fl. 4) Venitele stolare îndatinat.

Dare de samă. Cu ocasiunea sfințirii bisericii noastre din Sâncel ținută la 5 Septembrie st. n. a. c. s'a aranjat și o petrecere în favorul bisericii. Au intrat 46 fl. 70 cr. Cheltuelile au fost de 15 fl. 20 cr., er venitul curat transpus destinațiunii sale de 31 fl. 50 cr., în care sumă e socotit și 1 fl. ce a încurs după petrecere de la St. Domn notar cercual din loc Albert Elek. Mulțămim prin acesta tuturor, cari au luat parte la petrecerea aceea, și în special dlor suprasolvenți: G. Simon notar 1 fl. 50 cr., O. Smigelschi prof. 1 fl., I. Săbăduș preot 1 fl., Zeic antreprenor 1 fl., Dalasten inginer 1 fl., Tr. Stoian dirigător 1 fl., I. Marele dirigător 1 fl., A. Papiu prof. 50 cr., Șt. Olteanu mésar 50 cr., I. Br. Micu teolog absolut 50 cr., I. Pop calfă 50 cr., Roman sergent 50 cr., Barabach corporal 50 cr., N. N. 50 cr. și P. Bogdan provisor 20 cr. Sâncel 20 Septembrie 1897. Teodor Păndădan cassar.

† Alesandru Roman. La perderile cele grele, ce le-am îndurat în timpul din urmă, s'a mai adus încă una: profesorul de limba și literatura română de la universitatea din Budapesta Alesandru Roman a repausat în Sebeșul săsesc în 27 Septembrie în etate de 71 ani. El s'a născut în Aușeu din Bihor în 1826. După terminarea studiilor teologice a fost profesor în Beiuș și în Oradea mare. Mai apoi a ajuns translator la consiliul de locotenență din Buda. Ca ziarist a fost mai întâiu prim colaborator la „Concordia“ lui Sigismund Pop, er apoi a înființat însuși ziarul „Federațiunea“, și apărarea cauzei naționale în ziarul acesta a adus redactorului închisoare de un an. În 1862 a fost numit profesor la universitatea din Budapesta, era în 1866 nou înființata Academie română din Bucuresci l-a adoptat între membrii ei. Repausatul a reprezentat timp de 21 ani cerul Ceca în dieta din Budapesta cu program național. Cea mai de pe urmă faptă importantă a repausatului a fost presiderea conferinței, ce Români uniti au ținut-o în 29 Iunie a. c. în Cluș în cauza autonomiei bisericești. — Înmemintarea s'a sevârșit în 29 Septembrie. A pontificat prepositul I. M. Moldovan asistat de dnii Dr A. Bunea, Dr V. Hossu, Dr I. Marcu și A. Dobrescu. Cuvîntarea funebrală a rostit-o Dr V. Szmgelki. era la mormînt au cuvîntat Rsmul I. M. Moldovan în numele Academiei și studenții N. Puțcan și E. Sabo în numele tinerimii noastre de la universitățile din Budapesta și Cluș.

Gas de morțe. George S. Thomas, paroch în Tohanul-Vechiu și catechet la școlile mediilor române din Brașov, a repausat în 28 Sept. în anul al 37-lea al etății și al 12-lea al proeției sale. În vezi amintirea lor!

PARTE SCIINTEFICĂ-LITERARĂ.

Fragmente liturgice.

IV.

„Mărire. Și acum.“

„Mărire Tatălui, și Fiului, și Sfintului Spirit, și acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin.“

De câte ori prescriu cărțile noastre liturgice, că Întreit-Sfântul să se cânte ori să se rostască de trei ori, tot de una are să urmeze după Întreit-Sfânt doxologia: „Mărire Tatălui, și Fiului, și Sfintului Spirit, și acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin.“ Ea se numește doxologia cea mică (*Δοξολογία μικρά*), pentru că să se deosebească de cealaltă doxologie, carea se începe cu cuvintele ângerilor „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu“ și se numește doxologia cea mare (*Δ. μεγάλη*).¹⁾

Cuprinsul dogmatic al doxologiei celei mici rezultă destul de clar deja și numai din considerarea cuvintelor ei. Cu cuvintele acestea sublime mărturisim noi împreună cu ângeri și cu sfinții din cer taia cea vrednică de adorare nesfârșită, taia Preasfintei Treimi, — unitatea firii și treimea persónelor, — și exprimăm tot de o dată și omagiul nostru cel mai adânc, lauda cea mai mare, mulțămirea cea mai veselă, iubirea cea mai credincioasă și mai lucrătoare față cu Preasfinta Treime. Multe alte cântări de laudă, sfințite prin originea și prin usul lor, se înalță zilnic și în totă ora de pe pământ la cer. Frumosa și mișcătorea doxologie „Mărire întru cele de sus“, neasemănatul „Mărește sufletul meu pe Domnul“, iubitorul „Sfint, Sfint, Sfint e Domnul“ și cele alalte imnuri și cântări mișcătore ale bisericii, ce laude înălțătoare de inimă, răpitoare și pătrunzătoare până în ceruri sint ele toate! Inse ele toate sint numai desvoltări de ale scurtului și mēduosului „Mărire Tatălui“. Cugetătorul creștin cel mai genial, teologul creștin cel mai celebru nu ar pute, să escugete ore ce mai mare și mai înalt, de cât ceea ce rostesc și creștinul cel mai simplu zilnic cu cuvintele acestea. Ce sentiment înălțătoriu, ce evlavie și ce însuflețire are să trezască în fiesce care din noi gândul: Tu rugându-te nu rostesci singur acest „Mărire Tatălui și Fiului și Sfintului Spirit“, ci milioane de frați de al tēi aduc dimpreună cu tine cu acele-și cuvinte omagiul inimii sale Dumnezeului celui nemărginit de mare! În vreme ce rostim „Mărire“, ne închinăm însemnând venerațiunea noastră față cu maiestatea și mărima cea nemărginită a lui Dumnezeu și mărturisirea nimiciei și nevredniciei noastre. Dară fiind că doxologia acēsta exprimă și ne reamintesc scopul cel mai de pe urmă a totă activitatea sacrificială, nu numai al celei din sfânta liturgie, ci și al aceleia, de care pătrunsă și insuflată are să fie totă viața creștinului, de aceea ea nu are numai să se înalțe din inima și din gura noastră către cer, ci are să fie și devisa vieții noastre întregi: totă cugetarea, voința și silința noastră are să fie un neincetat „Mărire Tatălui și Fiului și Sfintului Spirit“ vesel și recunoscătoriu, pentru că „darul Domnului Isus Christos și dragostea lui Dumnezeu și împreunarea Sfintului Spirit cu noi cu toți“ (II Cor. 13, 13) să fie.

Ce privește originea doxologiei celei mici, deja în actele conciliului al II-lea din Vaison ținut în 529 cetim despre ea acestea: „De ore ce nu numai la Scaunul apostolesc, ci și în Orientul întreg și în Africa și Italia întregă în urma vicleniei ereticilor celor ce hulesc, că Fiul lui Dumnezeu nu ar fi fost tot de una cu Tatăl, ci s'ar fi început în timp, se zice după „Mărire“ la toate închiările: „Pe cum a fost întru început, și acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin“: decidem și noi, să se zică acēsta așa în toate bisericile noastre.“²⁾ Dacă avem deci în vedere, că pe cum arată cuvintele acestea ale conciliului din Vaison, pe la începutul vécului al VI-lea doxologia asta era folosită pretutindenea în biserică creștină catolică, atunci putem să susținem cu Pontificele Benedict XIV,³⁾ că ea în forma sa de astăzi, adecă cu adausul apusan „Pe cum a fost întru început, și acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin“ ori cu adausul nostru mai scurt „Și acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin“, a început a se folosi în vécul al IV-lea pe timpul luptei dintre dreptcredincioși și dintre ereticii Arianii, când adecă au hilit ereticii acēstia, „că Fiul lui Dumnezeu nu ar fi fost tot de una cu Tatăl, ci s'ar fi început

în timp“. Ei învățau adecă despre Fiul, că s'a născut din Tatăl în timp, și că a fost un timp, când Fiul nu era. Dreptcredincioșii deci spre a se întări în contra acestei învățături eretice au adaus doxologiei celei mici deja foarte folosite mai întâiu în Orient cuvintele „și acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin“.

Dară tot Benedict XIV mai observă: „Inse dovedei de ale acestui imn“ fără de adausul acela „mai vechi de cât sinodul din Nicea sint la Atanasiu și la Vasiliu; de aceea are să se primescă părerea acelora, cari cred, că el a purces din tradițiune apostolescă; căci credincioșii la începutul bisericii, spēlați cu sfântul Botez în numele Tatălui și al Fiului și al Sfintului Spirit, au început, să cânte celor trei persóne dumnezeesci imnul de gloriificare.“

Istoricul originii acestei doxologii e deci următoriu: Formulele diferite ale doxologiei celei mici creștinii vécurilor celor dintăiu le folosiau urmând esemplul Apostolilor. În scrierile acestora găsim adecă numirile persónelor dumnezeesci împreunate nu numai cu conjuncțiunea „și“, ci și într'alte chipuri. (Rom. 11; 36: „Că dintr'insul, și printr'insul, și întru dînsul sint toate: aceluia mărirea în veci“; Ef. 3, 21: „Aceluia fie mărire întru adunarea cea întru Christos Isus întru toate némurile vécului vecilor“; Rom. 16, 27: „Unuia preaînțeleptului Dumnezeu prin Isus Christos mărire în veci“; Evr. 13, 21: „Făcend întru voi, ce e plăcut înaintea sa prin Isus Christos, căruia este mărirea în vécul vecilor.“) Am zis, că formulele acelea ale doxologiei celei mici, cari le folosiau creștinii vécurilor celor dintăiu, erau diferite. Ei urmând și în acēsta esemplul Apostolilor împreună într'insele numirile persónelor dumnezeesci nu numai cu conjuncțiunea „și“, ci și cu diferite prepozițiuni și mai ales cu „prin“, „în“, „cu“. Formulele acelea ale doxologiei celei mici nici nu cuprind nimica, ce ar pute să smintescă pe cei cu credință sinceră și tare. Dară dacă ore cine voia, să susțină neegalitatea persónelor dumnezeesci, el formulele acelea ușor putea să le folosescă de temei pe sama învățaturii sale. Și întru adevăr și aflăm, că ereticii le folosiră de argumente în contra învățaturii catolice despre consubstanțialitatea și coeternitatea persónelor dumnezeesci. În vécul al IV-lea Arianii și Macedonianii au și abusat de ele în acest chip, și de aceea creștinii dreptcredincioși au început, să folosescă forma „Mărire Tatălui și Fiului și Sfintului Spirit“ mai des de cât cele alalte formule. Formula asta a doxologiei celei mici e de alt cum singura formulă, carea se întemeiază chiar pe cuvintele Mântuitorului nostru. Dînsul a zis adecă la Mt. 28, 19: „Mergeți în totă lumea și învățați toate popórele botezându-i în numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfintului Spirit.“ Procesul acesta referitoriu la fixarea unui singur text al doxologiei celei mici, care să fie uniform în totă biserică catolică și corēspundătoriu pe deplin dogmei catolice, ni-l dovedesc următoarele cuvinte ale s. Vasiliu M.: „Când de unăzi mă rugam cu poporul și ziceam doxologia în amîndouă chipurile, „lui Dumnezeu și Tatăl“, une oria „cu Fiul împreună și cu Sfintul Spirit“, une oria „prin Fiul în Sfintul Spirit“, ore cari din cei ce au fost de față, ne învinoțiră zicend, că folosim cuvinte străine și nouē, ci și de acelea, cari își contrazic unul altuia.“¹⁾ Învinovățirea acēsta a îndemnat pe s. Vasiliu, să compună scrierea sa numită „Despre Sfintul Spirit“. Istoriograful Nicefor Calist ne-a conservat scirea tradițională, după care fixarea aceea a doxologiei celei mici în forma ei de astăzi s'ar fi sevărșit în biserică din Antiochia în vécul al IV-lea: „Părerea, ce o avea fiesce care despre Dumnezeu, o declarau stând în cor la finea psalmodiei. Unii măriau adecă pe Tatăl și pe Fiul cu aceea-și onóre; câți vămăriau pe Tatăl în Fiul (și prin aceea, că puneau în mijloc prepozițiunea, prestau într'un chip mai întunecat Fiului onóre mai mică); alții cântau „Mărire Tatălui prin Fiul în Sfintul Spirit“; érá alții și „Mărire Tatălui și Fiului și Sfintului Spirit“. Se zice, că Flavian Antiochianul să fie fost cel dintăiu, carele adunând cēta călugărilor să fie cântat limpede „Mărire Tatălui și Fiului și Sfintului Spirit“. Și acēsta s'a primit în bisericile lui Dumnezeu, de ore ce nu cuprindea nimica suspect.“²⁾ Érá airia ne spune tot Nicefor, că Flavian a compus doxologia asta stându-i întru ajutoriu Ioan Chrisostom.³⁾ Formulele acelea diferite ale doxologiei celei mici au ieșit apoi pe încetul din usul bisericii rămânend în sfârșit numai aceea, în care numirile celor trei persóne dumnezeesci se împreună cu conjuncțiunea „și“.

¹⁾ Goar Euchol. p. 27. n. 69.

²⁾ Hardouin. Acta concil. ed. Paris. 1714. T. II. col. 1106.

³⁾ De sacrosancto Missae sacrificio L. II. c. 3. n. 3. ed. Prati 1843. p. 41: „Illum quidam Flaviano Antiocheno Monacho, nonnulli Nicaeno Synodo tribuunt. — Illud dumtaxat Nicaeno Synodo potest tribui, »Sicut erat in principio etc.« quod ad Arianorum haeresim retundendam additum fuit.«

¹⁾ De Spir. S. c. 1.

²⁾ L. c. L. IX. cap. 24.

³⁾ L. XVIII. cap. 51.

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Simonide vârsase întreg sufletul său în provocarea acésta.

„Inse împărăția, împărăția!” zise cu de grab Ben Hur. „Valtasar zice, că ea are să se compună din suflete.”

În Simonide ambițiunea jidovăscă națională era foarte exprimată, și de aci proveni trăsărirea cam desprețuitoare a buzelor, cu care răspunse:

„Stăpânul meu, Valtasar a fost martor la lucruri extraordinare, — la minuni; și când vorbește despre acestea, eu mă plec cu credință, căci le-a vădut cu ochii lui, și ele au fost menite a nume pentru el. Dară el e un fiu al Egiptului și nu e nici măcar proslit. Abia se poate închipui, că el să aibă o cunoștință deosebită, pentru care să ne trebuască a ne pleca înaintea lui într'un lucru, care privește comunicarea lui Dumnezeu cu Israil. Profeti și-au primit lumina nemijlocit de la cer în tocmă ca și el, și noi sîntem mulți în contra unuia; Iehovah rămâne în vece același. Eu trebuie să cred profetilor. — Adu-mi Thora, Estiro.”

El grăi mai de parte fără de a aștepta cartea legii.

„Iertat este a nebăga în samă mărturia unui popor întreg, stăpâne? Poți să călătorești de la Tir, care e în Nord lângă mare, până la capitala lui Edom, carea e în pustia Sudului, și nu vei găsi nici un om, care șoptește rugăciunile prescrise, nici unul, care dă în templu elemosină, nici unul, care a mâncat vre o dată din mielul Pascilor, și să-ți zică, că împărăția, ce o va întemeia împăratul pe sama noastră a fiilor promisiunii, nu va fi din lumea acésta ca și cea a părintelui nostru David. Și de unde își au ei credința asta, întrebă tu? Vom să o vedem pe loc.”

Estira se întorse cu o mulțime de volumuri, cari erau înfășurate cu mare grijă într'o pânză brună, acoperită cu litere de aur.

„Ține-le, fiica mea, și mi-le întinde în șirul, în care ți-le voi cere,” zise tatăl în tonul acela delicat, în care se obișnuia a grăi cu dînsa. Apoi își continuă argumentarea.

„Ași merge prea de parte, scumpul meu stăpân, — cu adevărat prea de parte, dacă așa voi, să-ți înșir numele acelor bărbați sfinți, cari după rînduēla de mîntuire a lui Dumnezeu au urmat după profeti și cari numai cu puțin au fost mai inferiori în grația lui, — vędătorii și predicatorii, cari au scris și au învățat după prinsore, aceiași înțelepți, cari își imprumutără lumina sa de la lumina lui Malachie, carele a fost cel mai de pe urmă în felul său, și a căror nume mari flămîntesc neobosiți în școlii Hillel și Șammai. Veți, să-ți întrebă despre împărăție? Pentru esemplu cine e Domnul oilor din cartea lui Enoc? Cine altul, dacă nu împăratul, despre care grăim acuma? Un tron se ridică pe sama lui: el bate pămîntul, și cei alafți împărați cad de pe tronurile sale, și chinătorii lui Israil cad într'o peșteră de foc cu stîlpi de flacăra. Tot asemenea și cântărețul psalmilor: „Privesce aci, Dómne, și scólă lui Israil pe împăratul lui, pe fiul lui David, în timpul, care-l scii tu, Dumnezeule, când

Israil, când fii tēi să împărătescă. — Și el va aduce nēmurile sub jugul său, ca să-și servescă lui. — Și el va fi împărat drept, carele cunoșce pe Dumnezeu, — că el va împărăți tot pămîntul în vece cu cuvîntul gurii sale.” Și acuma ca pe cel mai de pe urmă, inse nu ca pe cel mai de rînd, ascultă pe Eadra, pe al doilea Moisi, în vedeniile lui și-l întrebă, cine este leul acela cu glas omenesc, care ast fel zice cătră vultur, — cătră Roma: „Tu ai iubit pe mincinoși și ai pustiit cetățile celor sirguincioși și ai dērîmat zidurile lor, de și nu ți-au făcut nici un rău. De aceea pei, ca să se renouescă pămîntul și să se vindece și să spereze întru dreptatea și evlavia celui ce l-a zidit.” Și vulturul după aceea nu l-a vădut mai mult. Întru adevăr, stăpânul meu, mărturia acestor bărbați ar trebui să fie de ajuns. Dară e deschisă calea cătră isvor. Să ne suim în dată la el. — Nițel vin, Estiro, și apoi Thora.”

„Cređi tu profetilor, stăpâne?” întrebă el, după ce beuse. „Sciū, că le cređi, pentru că acésta credință a fost a întreg nēmului tēu. Estiro, adă-mi cartea istoriei lui Isaie.”

El luă un volum, care-l întinse ea, și ceti: „Poporul, cel ce umblă întru întunec, a vădut lumină mare; cei ce locuți în latorea și în umbra morții, lumină va străluci preste voi. — Căci prunc s'a născut nouē fiul, și s'a dat nouē, a căruia stăpânire s'a făcut preste umărul lui. — Și mare va fi stăpânirea lui, și păcii lui nu va fi hotar, pe scaunul lui David și întru împărăția lui va sedé, ca să o îndrepteze și să o apere cu judecată și cu dreptate de acum și până în veac.” Cređi tu profetilor, stăpânul meu? — Acum, Estiro, cuvîntul Domnului, pe cum a fost cătră Micha.”

Ea îi întinse volumul cerut.

„Și tu, Vetleeme casa Efratului, mic ești a fi întru miile Iudei, că dintru tine va ieși mie, ca să fie povățuitoriu lui Israil.” — Asta a fost adeca pruncul, pe care l-a vădut și l-a adorat Valtasar în peșteră. Cređi tu profetilor, stăpânul meu? — Dă-mi, Estiro, cuvintele lui Ieremie.”

El luă volumul și ceti ca mai înainte:

„Etă zile vin, zice Domnul, și voi ridica lui David odraslă dréptă, și va împărăți împărat și va înțelege și va face judecată și dreptate pe pămînt. În zilele lui se va mântui Iuda, și Israil va locui cu sperare.” Ca împărat va împărăți, ca împărat, stăpânul meu! Cređi tu profetilor? — Acuma, fîico, volumul cuvintelor aceluși fiu al lui Iuda, care n'a avut pată.” Ea îi aduse cartea lui Daniil.

„Ascultă, stăpâne,” zise. „Vędut-am întru vedenia nopții, și etă cu norii cerului ca un fiu al omului venia. — Și s'a dat lui stăpânirea și cinstea și împărăția, și tóte popórele și nēmurile și limbile lui vor servi; și stăpânirea lui stăpânire vecinică, carea nu va trece, și împărăția lui nu se va strica.” — Cređi tu profetilor, stăpânul meu?”

„Ajunge. Le cred,” zise Ben Hur.

„Cum dară?” întrebă Simonide. „Dacă împăratul va veni în sērăcie, ore nu-i va grăbi întru ajutoriu stăpânul meu cu prisosința sa?”

„Să-ți grăbesc întru ajutoriu? Pâna la cel mai de pe urmă șchel și până la cea mai de pe urmă rēsufare. Dar pentru ce zici tu, că el va veni în sērăcie?”

„Estiro, dă-mi cuvîntul Domnului, care a fost cătră Zacharie,” zise Simonide.

Fecióra îi întinse un volum.

„Ascultă, în ce chip va intra împăratul în Ierusalim.” Apoi ceti: „Bucură-te forte, fata Sionului, strigă, fata Ierusalimului: etă împăratul tēu vine la tine drept, și însuși mântuitoriu, blând și călare pe asin și pe mînz tinēr.”

Ben Hur privi în altă parte.

„Ce veđi stăpânul meu?”

„Roma!” răspunse el posomorit, „Roma și legiunile ei. Eu am petrecut la ele în tabără. Eu le cunosc.”

„O,” zise Simonide, „tu vei fi conducătoriu legiunilor împăratului și vei puté să alegi din milioane.”

„Din milioane!” esclamă Ben Hur.

Simonide ședă o clipă cufundat în gânduri.

„Cestiunea forței n'ar trebui să te neliniștescă,” zise apoi.

Ben Hur privi la el întrebătoriu.

„Tu te-ai cugetat la împăratul, cum vine în umilire la ai săi,” răspunse Simonide, „și l-ai vădut așa zicēnd de-a drépta stănd, și legiunile cele înferecate ale împăratului de-a stînga și ai întrebă: „Ce póte el?”

„Da, chiar la asta ma'm gândit.”

„O, stăpânul meu,” zise Simonide mai de parte, „tu încă nu scii, cât este de puternic Israilul nostru. Tu ți-l închipuesci ca pe un bētrân amărît, care plînge lângă apele Vavilonului. Suie-te inse la Pascile, ce vin, în Ierusalim și posteză-te la colonadă ori în strada comercială și veđi Israilul, cum este. Promisiunea, carea a făcut-o Domnul părintelui nostru Iacob, când s'a mutat de pe plaiurile Aramului, a fost o lege, în puterea căreia poporul nostru s'a înmulțit neîncetat, — până și în prinsore; el a creșcut călcat în picioare de Egipteni; batjocura Romanilor i-a fost o hrană folositoare; el astăzi e cu adevărat „un popor și o adunare de popóre”. Și nu numai atăta, stăpânul meu, ci pentru ca să măsură puterea lui Israil, — carea dóră va fi mēsură puterii împăratului, — nu ai să te opresci numai la înmulțirea firéscă ca la singura mēsură, ci trebuie să ai în vedere și cealaltă, — înțeleg lățirea credinței noastre, și în acésta vei avé să consideri întregă lumea cunoscută, cea de aproape și cea de de parte. Și apoi mai scii, că în teorie ómenii indentifică pe Israil cu Ierusalimul, în tocmă ca și cum ai găsi o fașie de pănură brodată și ai susține, că ea e o haină a împăratului. Ierusalimul e numai o pētră din templu ori inima în trup. Întorce-te de la privescerea legiunilor, ori cât ar fi ele de puternice, și numără cetele credincioșilor, cari așteptă străvechea strigare: „La corturile tale, Israile!” numără pe cei mulți din Persia, pe pruncii acelora, cari nu au voit, să se întorcă cu cei ce se întorceau în patrie; numără pe frații, de cari vermuesc tîrgurile din Egipt și de mai de parte din Africa; numără pe coloniștii evrei, cari își înmulțesc averea în Apus, — în Lodin și în însoțirile comerciale ale Spaniei, numără pe cei de un sînge cu noi și pe proslitii din Grecia și de pe insulele mării, de dincolo din Pont și de aici din Antiochia, și — dacă e vorba de un rășboi împotriva Romei, — și pe membrii acelei comunități, care locuesc sub blăstēm în umbra zidurilor necurate ale Romei; numără pe închinătorii Domnului, cari locuesc

în corturi de-a lungul pustiilor atât aici în apropierea noastră, cât și dincolo de Nil, și în ținuturile de cea parte a lacului Caspic și colo sus în vechile țări ale lui Gog și Magog, osebesce pe aceea, cari în tot anul trimit daruri bisericii celei sfinte întru închinarea Dumnezeului nostru, — osebesce-i și-i numără și pe ei. Și după ce vei fi sfârșit cu acesta, eti stăpânul meu, atunci te așteptă conserierea brațelor celor ce pot să porțe arme; eti atunci e gata o împărăție potrivită pe sama aceluia, care are să facă „judecată și dreptate pe pământ“, în Roma întocmai ca și în Sion. Primesce deci răspunsul: Ce poți face Israil, aceea poți face împăratul lui.“

Descrierea acestei puteri o făcuse Simonide cu colorii înfocate.

Ea asupra lui Ilderim avuse impresia unui sunet războinic de trîmbiță. „O, de ași ave din nou tinerețele mele,“ strigă el sărind în sus.

Ben Hur ședea liniștit. Cuvîntarea asta, pe cum vedea, a fost îndreptată lui, ca să dedice viața și averea sa acelei ființe taînice, carea atât lui Simonide cât și Egiptenului le era în chip învederat punctul de mînecare de mari sperări. Pe cum vîdurăm deja, lui idea acesta nu-i era nouă. Ea se trezise deja de repetite ori în mintea lui; o dată când ascultase cuvintele lui Malluch în dumbrava Dafnei; apoi în chip mai lămurit, când Valtasar își dezvoltase închipuirea sa despre împărăția viitoare; încă și mai târziu, când se preumblase în bîtrâna pădure de finici, idea acesta se prefăcuse aproape, dacă nu de tot, într'o hotărîre a lui. Dară ea tot de una venise și se duse numai ca o idee, însoțită de sentimente mai mult ori mai puțin vii. Acuma era altminte. Un măiestru o luă în mîna, un măiestru lucra la ea; el o înălțase deja la firea unei afaceri nesfârșit de sfinte și bogate de posibilități. Efectul a fost același, ca și cum fără de veste s'ar fi deschis o ușă taînă, ca și cum preste Ben Hur s'ar fi vîrsat lumină, și i-s'ar fi arătat un oficiu, care fusese idealul lui cel mai înalt, — un oficiu, care îmbia puțința unei activități bogate de binecuvîntare chiar și pentru timpuri de pîrtate și o bogăție de rîsplătiri pe sama împlinirii credincioase a datorinței, cari măguliau plăcut ambițiunea lui. Mai avea lipsă încă numai de un singur îmbold.

„Vom să concedem toate, câte le zici, Simonide,“ zise Ben Hur. „câ împăratul va veni și va întemeia o împărăție în felul celei a lui Solomon; să presupunem și aceea, că eu voi fi gata a mă dedica pe mine însuși și tot, ce posed, lui și causei lui; ba încă și mai mult, să presupunem și aceea, că eu voi sevăși, ceea ce Dumnezeu a intenționat cu îndreptarea vieții mele și cu dobîndirea ta cea repede a unei averi nespuse de mari; și că grabnica îmbogățire stă în legătură cu aceea. Ce va fi apoi? Să zidim mai de parte ca nisece orbî? Să așteptăm, până când va sosi împăratul? Ori până când va trimite după mine? În privința vrîstii și esperinței mă întreci. Răspunde deci.“

Simonide răspunse pe loc.

„Noi n'avem nici o alegere, nici una. Acestă scrisoare,“ — în vreme ce grăia, scose scrisoarea lui Messala. — „scrisoarea acesta e signalul pe acțiune. Noi nu sîntem destul

de tari, pentru ca să putem înfrunta plănuita alianță a lui Messala și Grat; în Roma ne lipsesce spre acesta influința, ér aicia puterea. Te vor ucide, dacă vom întărzia. Cât sînt ei de milostivi, poți vedé de pe mine.“ El se înfioră de amintirile cele îngrozitoare.

„O, scumpul meu stăpân,“ zise el mai de parte, după ce-și redobîndise liniștea, „cât de puternic ești tu, — înțeleg în propusuri bune.“

Ben Hur nu-i înțelegea.

„Îmi aduc a minte, cât de plăcută mi-a fost lumea în tinerețele mele,“ continuă Simonide.

„Dară,“ zise Ben Hur, „tu totuși ai fost capabil de o jertfă mare.“

„Da, din iubire.“

„Ôre viața să nu aibă încă și alte motive în tocmăi așa de puternice?“

Simonide scutură din cap.

„Pote ambițiunea.“

„Ambițiunea e oprită fiului lui Israil.“

„Așa dar ce zici despre rîsbunare?“

Schinteana acesta cădu pe o patimă, ce ușor se aprindea. Ochiul omului se înflăcărara, mînilor îi tremurau. El răspunse cu de grab: „Rîsbunarea este iertată Îndeuului; ea e lege.“

„Cămila, ba chiar și cănele își aduce a minte de nedreptatea, ce i-s'a făcut,“ zise Ilderim.

Simonide reluă din nou firul ideilor.

„Este un lucru, un lucru pe sama împăratului, care are să se isprăvescă, mai înainte de ce ar sosi. Nu avem să ne îndoim despre aceea, că Israil are să-i fie mîna dreaptă; înse durere, el e o mîna a păcii, fără de esperință în ale războiului. Între milioanele lui nu este nici o singură cetă de prinsă, nici un singur om, care să se potrivească de conducător. Pe simbriașii familiei lui Irod nu-i leau în socotință, căci ei doră a chemarea de a ne nimici. Împrejurările sînt așa, pe cum și-le-a poftit Romanul; politica lui a făcut rîde bune pe sama tiraniei lui. Înse timpul schimbării lucrurilor e aproape, e aproape timpul, când păstoriul se întrarmeză și lea în mîni lancea și sabia, când turmele de la pășune se schimbă în lei luptaci. Ôre cine, fiul meu, va ave să cuprindă atunci locul de-a dreapta împăratului. Cine să fie acela, dacă nu cel ce poate să-l cuprindă cu vrednicie?“

Ben Hur roși, când auđi vorbindu-se despre prospectele acestea ale lui, dară cu toate acestea zise: „Înțeleg; dară grăesce mai limpede. O faptă, ce are să se întimple, e un lucru; cum are să se sevărșescă, e éráși altul.“

Simonide sorbi din vinul, cu care-l îmbia Estira, și replică apoi:

„Șeicul și tu, stăpânul meu, voi să fiți conducătorii, fiesce care în felul său. Eu voi rămâne aici și voi continua a lucra și a purta grije, ca să nu sece isvorul. Tu să mergi în Ierusalim și de acolo în pustie și mai întâiu să numeri pe cei ce pot să porțe arme dintre fiii lui Israil și să-i împărțesci în cete de câte zece și de câte o sută, să le numesci căpitani și să-i deprinđi și să adunî arme în locuri ascunse și secrete; spre toate acestea eu voi câștiga cele de lipsă. Vei începe dincolo în Perea și de acolo vei merge în Galilea, de unde e numai un paș până la Ierusalim. În Perea vei ave

în dos pustia și ușor vei ajunge până la Ilderim. El va păzi drumurile așa, că nu se va pute întimpla nimica fără de scirea ta. El îți va pute ajuta în multe privințe. Până când nu va fi sosit timpul potrivit, nimeni nu are să scie, ce se plănuesce aici. Eu în întreg lucrul voi ave numai rolul unui servitoriu. Cu Ilderim m'am înțeles deja. Ce zici la acestea?“

Ben Hur privi la șeicul.

„Așa este, pe cum zice, fiule al lui Hur,“ răspunse șeicul. „Eu mi-am dat cuvîntul, și el se îndestulesce cu acela. Dară tu vei primi jurămintul meu, carele mă va obliga dimpreună cu mînilor cele sprintene ale viței mele și cu toate, de câte dispun în ôre care chip.“

(Va urma.)

Bibliografie.

Avis literar. Se aduce la cunoștința On. Public, că „**Istoricul gimnasiului român gr. cat. din Blaș**“ în curînd se va pune sub tipar. Se poate abona la Librăria seminarului arhidiececan din Blaș.

Proiectul pentru „**Istoricul gimnasiului gr. cat. din Blaș**“ a fost: A. a) Înființarea gimnasiului. Clăsiile din epoca primă, din a doua (humanioră), din a treia (filosofie), din a patra (gimnas complet cu 8 clăsi, Entwurf), din a cincia (era constituțională). b) Planul de lecțiune în fie care epocă. Ôrele de prelegere, *limba de propunere*. Inspectiunea supremă în fie care epocă, și ordinațiunile referitoare la acesta. c) Statul personal al profesorilor, calificațiunea și modalitatea aplicării lor. d) Date statistice despre școlari după patrie, locul născerii, religie, limbă, succesul învățămîntului. e) Partea disciplinară. Legile scolastice. B. Mijlocele de învățămînt. a) Fundațiunile. Administrarea lor. Fazele, prin cari au trecut. Fondul beneficiului de pâne. Fondul premiilor. Fondul morboșilor. Museul, înființarea și augmentarea lui. Dismembrarea lui după specialități. b) Biblioteca gimnasiului, înființarea și augmentarea ei și fazele. Biblioteca Clerului. Biblioteca studenților, înființarea, administrarea și conducerea ei. Grădina botanică și planul ei. C. Zidirile. Gimnasiul, normele, școla de gimnastică, convictul. Planurile acestora. D. Influența institutului asupra locului și jurului, și în cât a contribuit în general la dezvoltarea culturală în patrie și în a fură, și în special asupra dezvoltării culturale a bisericii gr. cat., arătându-se după puțință cu date statistice, ce bărbați s'au ales din tinerii pregătiți și ieșiți din acest institut.

În urmă se adaug ca suplement toate documentele, pe cum și planurile zdirilor.

Va apăre în scurt

Calendarul „Unirii“ pe 1898.

A apărut:

M. T. Cicerone despre bîtrînețe tradus de *Andrei P. Liviu* canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de *Gavril Pop* canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminarului arhidiececan. Sîntem informați, că dl editor *venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural.*

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.